

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-97-07

Druk nr 2031
Warszawa, 24 lipca 2007 r.

Pan
Ludwik Dorn
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o izbach lekarskich.

Projekt aktu wykonawczego do projektu ustawy zostanie przekazany niezwłocznie po jego opracowaniu.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Zdrowia.

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A
z dnia.....

o zmianie ustawy o izbach lekarskich¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich (Dz. U. Nr 30, poz. 158, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ilekroć w ustawie jest mowa o lekarzu, należy przez to rozumieć również lekarza dentystę.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Ilekroć w ustawie jest mowa o rzeczniku odpowiedzialności zawodowej, należy przez to rozumieć okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

1b. Ilekroć w ustawie jest mowa o sędziu lekarskim, należy przez to rozumieć okręgowy sąd lekarski i Naczelny Sąd Lekarski.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ilekroć w ustawie jest mowa o państwie członkowskim Unii Europejskiej, należy przez to rozumieć również państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronę umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederację Szwajcarską.”,

d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej, rozumie się przez to także członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1043) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694).”;

2) w art. 7:

a) ust. 4-6 otrzymują brzmienie:

„4. Czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb lekarskich, z wyjątkiem lekarzy:

1) ukaranych karą wymienioną w art. 57h ust. 1 pkt 6,

2) wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

5. Bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb lekarskich, z wyjątkiem lekarzy:

1) zawieszonych w prawie wykonywania zawodu na podstawie art. 11 ust. 4 albo art. 12 ust. 3 lub

4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1943, z późn. zm.³⁾),

- 2) wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu,
- 3) skazanych prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- 4) ukaranych jedną z kar wymienionych w art. 57h ust. 1 pkt 1-6

– do czasu upływu terminu zatarcia kary lub upływu terminu, na który został orzeczony środek zabezpieczający.

6. Do pełnienia funkcji Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej, ich zastępców oraz członków sądów lekarskich mogą kandydować lekarze wykonujący zawód nieprzerwanie co najmniej od 10 lat.",

b) po ust. 6 dodaje się ust. 7-9 w brzmieniu:

„7. Członek sądu lekarskiego, komisji rewizyjnej, Naczelnego Komisji Rewizyjnej, okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej, Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej i ich zastępcy, nie mogą być członkami innego organu samorządu lekarskiego, z wyjątkiem okręgowego zjazdu lekarzy.

8. W razie wygaśnięcia mandatu okręgowego rzecznika

ka odpowiedzialności zawodowej przed upływem kadencji lub niemożności sprawowania funkcji, do czasu wyboru nowego rzecznika funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

9. W razie wygaśnięcia mandatu Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej przed upływem kadencji lub niemożności sprawowania funkcji, do czasu wyboru nowego rzecznika funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Naczelny Sąd Lekarski.";

3) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8.1. Mandat członka organu izby lekarskiej oraz delegata na Krajowy Zjazd Lekarzy wygasa przed upływem kadencji wskutek:

- 1) zrzeczenia się mandatu,
- 2) skreślenia z listy członków okręgowej izby lekarskiej,
- 3) odwołania przez organ, który dokonał wyboru,
- 4) ukarania karą wymienioną w art. 57h ust. 1 pkt 1-6,
- 5) prawomocnej uchwały okręgowej rady lekarskiej w sprawie zawieszenia lekarzowi prawa wykonywania zawodu,
- 6) odwołania składu organu,
- 7) prawomocnego orzeczenia przez sąd środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu lekarza albo orzeczenia przez sąd lub prokuratora środka zabezpieczającego polegającego na

zakazie wykonywania zawodu,

8) prawomocnego skazania przez sąd za przestępstwo umyślne.

2. Mandat członka organu izby lekarskiej ulega zawieszeniu w przypadku uznania go za podejrzanego o popełnienie przestępstwa, w szczególności przeciwko życiu i zdrowiu oraz przestępstwa przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej w związku z pełnieniem funkcji publicznej.

3. Skreślenie z listy członków okręgowej izby lekarskiej z powodu przeniesienia się na obszar działania innej izby lekarskiej powoduje utratę mandatu członka organu wyłącznie w okręgowej izbie lekarskiej, której był członkiem.";

4) w art. 10 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw zdrowia może zaskarżyć do Naczelnego Sądu Administracyjnego uchwałę Krajowego Zjazdu Lekarzy, organu okręgowej izby lekarskiej lub Naczelnej Izby Lekarskiej pod zarzutem niezgodności z prawem. Naczelny Sąd Administracyjny utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź ją uchyla.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia może zwrócić się do Krajowego Zjazdu Lekarzy lub do Naczelnej Rady Lekarskiej o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu lekarzy.”;

5) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Lekarz, któremu okręgowa rada lekarska przyznała prawo wykonywania zawodu lekarza albo ograniczone prawo wykonywania zawodu lekarza zostaje równocześnie wpisany na listę

członków okręgowej izby lekarskiej oraz do okręgowego rejestru lekarzy.

2. Lekarz posiadający prawo wykonywania zawodu lekarza przed przystąpieniem do wykonywania zawodu jest obowiązany uzyskać wpis na listę członków oraz do okręgowego rejestru lekarzy okręgowej izby lekarskiej, na obszarze której zamierza wykonywać zawód.
3. W razie wykonywania zawodu na obszarze dwóch lub więcej okręgowych izb lekarskich lekarz uzyskuje wpis na listę członków i do okręgowego rejestru lekarzy w wybranej przez siebie okręgowej izbie lekarskiej.
4. Lekarz, który przez co najmniej pół roku zamierza wykonywać zawód na terenie okręgowej izby lekarskiej, której nie jest członkiem, jest obowiązany powiadomić o tym okręgową radę lekarską tej izby.
5. Lekarz posiadający prawo wykonywania zawodu lekarza, niewykonyjący zawodu, może na swój wniosek zostać wpisany na listę członków i do okręgowego rejestru lekarzy okręgowej izby lekarskiej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania.”;

6) po art. 12 dodaje się art. 12 a w brzmieniu:

„Art. 12a. 1. Lekarz, który:

- 1) po uzyskaniu prawa wykonywania zawodu nie podjął wykonywania zawodu,
- 2) nie wykonywał zawodu przez okres dłuższy niż 5 lat,

3) miał zawieszony prawo wykonywania zawodu

– jest obowiązany powiadomić o zamiarze podjęcia wykonywania zawodu właściwą okręgową radę lekarską.

2. Lekarz jest obowiązany niezwłocznie powiadomić okręgową radę lekarską, której jest członkiem o:

1) rozpoczęciu lub zaprzestaniu wykonywania zawodu w stałym miejscu jego wykonywania,

2) zmianie adresu zamieszkania lub adresu do korespondencji,

3) uzyskaniu specjalizacji,

4) umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonych świadczeń zdrowotnych,

5) stopnia naukowego lub tytułu naukowego,

6) uzyskaniu albo utracie obywatelstwa polskiego

– jednakże nie później niż w terminie 30 dni od dnia zaistnienia danej okoliczności.”;

7) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. Skreślenie z listy członków okręgowej izby lekarskiej i z okręgowego rejestru lekarzy następuje na skutek:

1) przeniesienia się lekarza na obszar działania innej okręgowej izby lekarskiej,

2) złożenia oświadczenia o zrzeczeniu się

prawa wykonywania zawodu lekarza,

3) utraty prawa wykonywania zawodu na skutek zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry,

4) pozbawienia prawa wykonywania zawodu,

5) śmierci.

2. Skreślenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje przewodniczący okręgowej rady lekarskiej w drodze decyzji. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Naczelnej Rady Lekarskiej.";

8) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. Członkowie izby lekarskiej są obowiązani:

1) przestrzegać zasad etyki i deontologii lekarskiej,

2) przestrzegać przepisów związanych z wykonywaniem zawodu lekarza,

3) stosować się do uchwał i decyzji władz i organów izb lekarskich,

4) opłacać składki członkowskie.”;

9) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracodawca bez uzyskania zgody właściwej rady lekarskiej nie może wypowiedzieć umowy o pracę lekarzowi:

1) pełniącemu funkcję z wyboru w organach izb lekarskich, o których mowa w art. 20 pkt 2-5 i art. 31,

2) zastępcy okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej oraz zastępcy Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.”;

10) w art. 25 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przyznaje prawo wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty albo ograniczone prawo wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty,”;

11) art. 28 i 29 otrzymują brzmienie:

„Art. 28. Okręgowy sąd lekarski:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy,
- 2) rozpatruje protesty przeciwko ważności wyborów lub głosowania za wnioskiem o odwołanie składanym przez członków okręgowej izby lekarskiej,
- 3) dokonuje wyboru przewodniczącego okręgowego sądu lekarskiego i jego zastępców spośród członków tego sądu; jeden z zastępców przewodniczącego powinien być lekarzem dentystą,
- 4) składa okręgowej radzie lekarskiej okresowe informacje o stanie spraw z zakresu odpowiedzialności zawodowej,
- 5) składa okręgowemu zjazdowi lekarzy sprawozdanie z działalności.

Art. 29. Okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawach odpowiedzialności zawodowej lekarzy,
- 2) sprawuje funkcję oskarżyciela przed sądami lekarskimi,
- 3) składa sprawozdanie z działalności okręgowemu zjazdowi lekarzy.”;

12) art. 39 i 40 otrzymują brzmienie:

„Art. 39. Naczelny Sąd Lekarski:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy,
- 2) rozpatruje zażalenia w przypadkach przewidzianych w ustawie,
- 3) rozpatruje protesty przeciwko ważności wyborów lub głosowania za wnioskiem o odwołanie składane przez delegatów na okręgowe zjazdy lekarzy lub delegatów na Krajowy Zjazd Lekarzy,
- 4) dokonuje wyboru przewodniczącego Naczelnego Sądu Lekarskiego i jego zastępców spośród członków tego Sądu; jeden z zastępców przewodniczącego powinien być lekarzem dentystą,
- 5) składa Naczelnej Radzie Lekarskiej okresowe informacje o stanie spraw z zakresu odpowiedzialności zawodowej,
- 6) składa Krajowemu Zjazdowi Lekarzy sprawozdanie z działalności,
- 7) rozpoznaje odwołania od orzeczeń okręgowych sądów lekarskich,
- 8) rozpoznaje zażalenia na postanowienie, o którym mowa w art. 57b ust. 2,
- 9) orzeka o wznowieniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Art. 40. Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawach odpowiedzialności zawodowej lekarzy,

- 2) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej,
- 3) sprawuje funkcję oskarżyciela przed sądem lekarskim,
- 4) rozpatruje zażalenia w przypadkach przewidzianych w ustawie,
- 5) rozpatruje skargi na przewlekłość postępowania okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej,
- 6) składa Krajowemu Zjazdowi Lekarzy sprawozdanie ze swojej działalności.";

13) art. 41-57 otrzymują brzmienie:

„Art. 41. Członkowie izb lekarskich podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądem lekarskim za naruszenie zasad etyki, deontologii lekarskiej oraz przepisów związanych z wykonywaniem zawodu lekarza, zwane dalej „przewinieniem zawodowym”.

Art. 42. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego, wszczętego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególnie przewidują takie postępowanie. Może jednak być ono zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 43. 1. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej obejmuje:

- 1) czynności sprawdzające,

- 2) postępowanie wyjaśniające,
- 3) postępowanie przed sądem lekarskim,
- 4) postępowanie wykonawcze.

2. Celem czynności sprawdzających jest wstępne zbadanie okoliczności koniecznych do ustalenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W trakcie czynności sprawdzających nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego ani czynności wymagających spisania protokołu, z wyjątkiem możliwości przesłuchania w charakterze świadka osoby składającej skargę na lekarza.
3. Celem postępowania wyjaśniającego jest ustalenie, czy został popełniony czyn mogący stanowić przewinienie zawodowe, wyjaśnienie okoliczności sprawy, a w przypadku stwierdzenia znamion przewinienia zawodowego ustalenie obwinionego oraz zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów dla sądu lekarskiego.

Art. 44. 1. Stronami postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy są pokrzywdzony i obwiniony.

2. W postępowaniu przed sądem lekarskim stroną jest również rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

Art. 45. 1. Pokrzywdzonym jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przewinienie zawodowe.

2. Pokrzywdzony może ustanowić nie więcej niż dwóch pełnomocników spośród lekarzy, adwokatów lub radców prawnych.
3. W razie śmierci pokrzywdzonego jego prawa w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy może wykonywać małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.
4. Organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej może ograniczyć pokrzywdzonemu dostęp do akt sprawy w zakresie koniecznym do zachowania tajemnicy lekarskiej, o której mowa w art. 40 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz ochrony danych zawartych w dokumentacji medycznej, o których mowa w art. 18 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89).

- Art. 46. 1. Za obwinionego uważa się lekarza, wobec którego w toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydał postanowienie o przedstawieniu zarzutu.
2. Obwiniony może ustanowić nie więcej niż dwóch obrońców spośród lekarzy, adwokatów lub radców prawnych.
  3. W czasie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy, na uzasadniony wniosek obwinionego, właściwy sąd le-

karski może ustanowić mu obrońcę z urzędu spośród lekarzy.

4. W przypadku, gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego i nie ma on obrońcy z wyboru, właściwy sąd lekarski ustanawia mu obrońcę z urzędu spośród lekarzy. W postępowaniu wyjaśniającym okręgowy sąd lekarski ustanawia obrońcę na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej.
5. Jeżeli organ prowadzący postępowanie uzna za niezbędne ustanowienie obrońcy ze względu na okoliczności utrudniające obronę, właściwy sąd lekarski ustanawia obwinionemu obrońcę z urzędu spośród lekarzy.

- Art. 47. 1. Organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy przeprowadza dowody na wniosek stron lub z urzędu.
2. Jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego.
  3. W celu wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego obwinionego powołuje się dwóch biegłych lekarzy psychiatrów.
  4. Nie stanowi naruszenia tajemnicy lekarskiej składanie przez lekarza zeznań i wyjaśnień w trakcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

- Art. 48. 1. Jeżeli w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności zawodowej świadek lub biegły bez

usprawiedliwienia nie stawiał się na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub na rozprawę przed sądem lekarskim albo bezpodstawnie odmawia zeznań, rzecznik odpowiedzialności zawodowej lub sąd lekarski może zwrócić się do sądu rejonowego, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby wezwanej, o przesłuchanie jej w charakterze świadka lub biegłego na wskazane okoliczności.

2. O terminie i miejscu przesłuchania świadka lub biegłego sąd rejonowy zawiadamia strony, a protokół z przesłuchania przesyła organowi, który zwrócił się o przesłuchanie.
3. Czynności, o której mowa w ust. 1, sąd rejonowy dokonuje na posiedzeniu.
4. Do czynności, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

- Art. 49. 1. Obwinionego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu lekarskiego.
2. Wszelkie wątpliwości, których w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy nie da się usunąć, należy tłumaczyć na korzyść obwinionego.
  3. Organy prowadzące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy kształtują swe przekonanie na swobodnej ocenie przeprowadzonych dowodów, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść jak i na niekorzyść obwinionego.

- Art. 50. 1. Postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy nie wszczyna się, jeżeli:
- 1) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia,
  - 2) czyn nie zawiera znamion przewinienia zawodowego, o którym mowa w art. 41, albo przepisy ustawy stanowią, że sprawca nie popełnia przewinienia zawodowego,
  - 3) obwiniony zmarł,
  - 4) nastąpiło przedawnienie karalności,
  - 5) postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się.
2. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy umarza się, jeżeli wystąpią przesłanki wymienione w ust. 1 lub jeżeli w toku postępowania stwierdzono, że szkodliwość społeczna czynu jest znikoma.
3. W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem rozpoczętego postępowania przed sądem lekarskim, toczy się ono nadal, jeżeli w terminie dwumiesięcznym od dnia zgonu obwinionego zażąda tego jego małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu. W takim przypadku sąd lekarski może wydać tylko orzeczenie

uniewinniające albo, w braku przesłanek do wydania tego rodzaju orzeczenia, umarza postępowanie.

- Art. 51. 1. Nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęły 3 lata.
2. Bieg przedawnienia przerywa każda czynność rzecznika odpowiedzialności zawodowej.
  3. Karalność przewinienia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat.
  4. Jeżeli czyn, o którym mowa w ust. 1, stanowi jednocześnie przestępstwo lub wykroczenie, ustanie odpowiedzialności zawodowej następuje nie wcześniej niż ustanie karalności przestępstwa lub karalności wykroczenia.

Art. 52. 1. W sprawach odpowiedzialności zawodowej członków organów izb lekarskich, wymienionych w art. 20 pkt 2-5 i w art. 31 pkt 1-3 oraz zastępców okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej postępowanie prowadzi okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej wyznaczony przez Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

2. W sprawach odpowiedzialności zawodowej Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców postępowanie prowadzi okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej wyznaczony przez Naczelny Sąd Lekarski.

Art. 53. 1. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej niezwłocznie po otrzymaniu informacji wskazującej na możliwość popełnienia przewinienia zawo-

dowego jest obowiązany wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Postanowienie doręcza się stronom.

2. Jeżeli zachodzi potrzeba, można zażądać uzupełnienia w określonym terminie danych zawartych w informacji lub dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie. W tym wypadku postanowienie o wszczęciu albo o odmowie wszczęcia postępowania należy wydać najpóźniej w terminie miesiąca od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 1.
3. Pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego.
4. Stronom przysługuje zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.
5. Uprawnionym do złożenia zażalenia przysługuje prawo przejrzenia akt.
6. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej do Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu postanowienia. Jeżeli Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej nie przychylił się do zażalenia, kieruje je do okręgowego sądu lekarskiego.
7. Jeżeli postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydał Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, zażalenie wnosi się do Naczelnego Sądu Lekarskiego za pośrednictwem Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej

w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu postanowienia.

8. Naczelny Sąd Lekarski rozpoznaje zażalenie w składzie trzyosobowym.
9. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego albo odmowie jego wszczęcia, organ uchylający postanowienie wskazuje powody uchylecia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są wiążące dla rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

Art. 54. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej powinien dążyć do szczegółowego wyjaśnienia sprawy. W tym celu może przesłuchiwać pokrzywdzonego i inne osoby w charakterze świadków, powoływać i przesłuchiwać biegłych, przesłuchać lekarza, którego dotyczy sprawa w charakterze obwinionego, jak również przeprowadzać inne dowody. Do przesłuchania lekarza w charakterze obwinionego przepis art. 308 § 2 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

Art. 55. Jeżeli zebrany w postępowaniu wyjaśniającym materiał dowodowy wskazuje na fakt popełnienia przewinienia zawodowego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o przedstawieniu lekarzowi zarzutów.

Art. 56. 1. Jeżeli postępowanie wyjaśniające nie dostarczyło podstaw do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania bez ko-

nieczności uprzedniego zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania wyjaśniającego i bez postanowienia o zamknięciu postępowania.

2. Postanowienie o umorzeniu postępowania powinno zawierać wskazanie przyczyn umorzenia.
3. Jeżeli umorzenie następuje po wydaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, postanowienie o umorzeniu powinno zawierać także imię i nazwisko obwinionego oraz określenie zarzucanego mu czynu.
4. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej umarzając postępowanie wyjaśniające z powodu znikomej szkodliwości społecznej czynu, może w treści uzasadnienia udzielić lekarzowi, którego dotyczy sprawa, pouczenia o nieprawidłowościach w jego postępowaniu.

Art. 57. 1. Jeżeli istnieją podstawy do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik odpowiedzialności zawodowej zawiadamia obwinionego i jego obrońców o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania wyjaśniającego wraz z pouczeniem o możliwości uprzedniego przejrzania akt.

2. W terminie 14 dni od daty zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania wyjaśniającego może on składać wnioski o uzupełnienie postępowania.
3. Termin zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania powinien być tak wyznaczony, aby od doręczenia zawiadomienia o nim obwinionemu i jego obrońcom upłynęło co najmniej 14 dni.
4. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego

lub jego obrońcy nie wstrzymuje dalszego postępowania.

5. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o jego zamknięciu.
6. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o zamknięciu postępowania wyjaśniającego składa do sądu lekarskiego wniosek o ukaranie.”;

14) po art. 57 dodaje art. 57a-57zn w brzmieniu:

- „Art. 57a. 1. Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej powinno być zakończone w ciągu 6 miesięcy od daty uzyskania informacji, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy.
2. W uzasadnionym przypadku Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej może przedłużyć okres postępowania wyjaśniającego na dalszy czas określony, nie dłuższy niż 6 miesięcy.
  3. W przypadku niezakończenia postępowania wyjaśniającego w terminie 1 roku, akta sprawy przekazuje się Naczelnemu Sądowi Lekarskiemu, który może przedłużyć postępowanie wyjaśniające na dalszy czas określony.

Art. 57b. 1. W przypadku gdy zebrane w postępowaniu wyjaśniającym lub przeprowadzone przed sądem dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że obwiniony popełnił przewinienie zawodowe, a rodzaj tego przewinienia

wskazuje, że wykonywanie przez obwinionego zawodu zagraża bezpieczeństwu pacjentów lub grozi popełnieniem kolejnego przewinienia zawodowego, sąd lekarski może wydać postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu przez obwinionego na okres nieprzekraczający jednego roku.

2. Postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu sąd lekarski może wydać z urzędu lub na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Jest ono natychmiast wykonalne.
3. Sąd lekarski, który wydał postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu niezwłocznie przekazuje je przewodniczącemu właściwej okręgowej rady lekarskiej.
4. Jeżeli do upływu okresu tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu w sprawie zawieszono lekarza nie zapadnie prawomocne orzeczenie sądu lekarskiego, sąd lekarski z urzędu bada zasadność dalszego tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu.
5. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, obwinionemu przysługuje zażalenie w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia. Zażalenie wnosi się do Naczelnego Sądu Lekarskiego za pośrednictwem okręgowego sądu lekarskiego, który wydał postanowienie. Zażalenie

nie wstrzymuje natychmiastowej wykonalności postanowienia.

- Art. 57c. 1. Sprawy w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy rozpoznają okręgowe sądy lekarskie i Naczelny Sąd Lekarski.
2. Właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest okręgowy sąd lekarski izby lekarskiej, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania.
  3. Sprawy przeciwko członkom organów, o których mowa w art. 20 pkt 2-5 i w art. 31 oraz przeciwko zastępcom okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i zastępcom Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej rozpoznaje okręgowy sąd lekarski wskazany przez Naczelny Sąd Lekarski.

- Art. 57d. 1. Postępowanie przed sądem lekarskim odbywa się na rozprawie jawnej.
2. Sąd lekarski może wyłączyć jawność rozprawy, jeżeli jawność mogłaby:
    - 1) naruszyć tajemnicę lekarską, o której mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty,
    - 2) wywołać zakłócenie spokoju publicznego,
    - 3) obrażać dobre obyczaje,
    - 4) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy,
    - 5) naruszyć ważny interes prywatny.

3. Sąd lekarski wyłącza jawność rozprawy także na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 57e. 1. Okręgowy sąd lekarski orzeka w składzie trzyosobowym.

2. Naczelny Sąd Lekarski orzeka w składzie pięcioosobowym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 57f. Członkowie sądów lekarskich w zakresie orzekania są niezawiśli i podlegają tylko ustawom.

Art. 57g. 1. Sąd lekarski umarza postępowanie w przypadku:

- 1) stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wymienionych w art. 50 ust. 1 pkt 3-5,
- 2) gdy obwiniony w chwili popełnienia czynu był niepoczytalny.

2. W razie ujawnienia okoliczności wymienionych w art. 50 ust. 1 pkt 1 i 2 sąd lekarski wydaje orzeczenie uniewinniające obwinionego.

Art. 57h. 1. Sąd lekarski orzeka następujące kary:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) kara pieniężna,
- 4) zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej na okres od jednego roku do pięciu lat,
- 5) ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu lekarza na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat,

- 6) zawieszenie prawa wykonywania zawodu lekarza na okres od roku do pięciu lat,
  - 7) pozbawienie prawa wykonywania zawodu lekarza.
2. Sąd lekarski orzekając karę przewidzianą w ust. 1 pkt 5 lub pkt 6 może dodatkowo orzec karę wymienioną w ust. 1 pkt 4.
  3. W przypadku orzeczenia kary przewidzianej w ust. 1 pkt 4-7 sąd lekarski może zarządzić opublikowanie orzeczenia w Gazecie Lekarskiej.

Art. 57i. W postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy nie stosuje się instytucji kary łącznej i orzeczenia łącznego.

Art. 57j. 1. Karę pieniężną orzeka się na cel społeczny związany z ochroną zdrowia w wysokości od 1 000 do 100 000 zł.

2. Karę pieniężną orzeka się samoistnie lub obok kar wymienionych w art. 57h ust. 1 pkt 4-6.

Art. 57k. Orzekając karę ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu lekarza sąd lekarski określa szczegółowo czynności, których lekarz nie może wykonywać.

Art. 57l. 1. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu orzeka się w miesiącach i latach.

2. Bieg kary rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.
3. Na poczet kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu zalicza się okres tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

Art. 57m. 1. Ogłoszenie orzeczenia sądu lekarskiego jest jawne.

2. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego przytacza ustnie jego główne motywy.

Art. 57n. 1. Orzeczenie sądu lekarskiego zawiera:

- 1) oznaczenie sądu lekarskiego, który je wydał oraz sędziów, rzecznika odpowiedzialności zawodowej i protokolanta,
  - 2) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia,
  - 3) imię, nazwisko oraz numer prawa wykonywania zawodu obwinionego,
  - 4) opis i kwalifikację prawną zarzucanego czynu,
  - 5) rozstrzygnięcie w przedmiocie postępowania,
  - 6) postanowienie o kosztach postępowania,
  - 7) rozstrzygnięcie co do kary, a w razie potrzeby co do zaliczenia na jej poczet tymczasowego zawieszenia w prawie wykonywania zawodu, w przypadku orzeczenia skazującego.
2. Uzasadnienie orzeczenia zawiera:
- 1) wskazanie jakie fakty sąd lekarski uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych,

- 2) wskazanie podstawy prawnej orzeczenia,
  - 3) przytoczenie okoliczności, które sąd lekarski miał na względzie przy wymiarze kary.
3. Orzeczenie sądu lekarskiego wraz z pisemnym uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania sąd lekarski doręcza stronom w terminie 30 dni od dnia jego ogłoszenia, z zastrzeżeniem art. 57u ust. 2.

Art. 57o. 1. Obwinionemu przysługuje zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Zażalenie wnosi się do sądu, który wydał orzeczenie.

2. W razie ukarania obwinionego ponosi on koszty postępowania, chyba że sąd lekarski postanowi inaczej. W razie uniewinnienia obwinionego lub umorzenia postępowania koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

Art. 57p. 1. Od orzeczenia okręgowego sądu lekarskiego stronom przysługuje odwołanie do Naczelnego Sądu Lekarskiego w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Odwołanie, o którym mowa w ust. 1, wnosi się za pośrednictwem sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie.
3. Cofnięcie odwołania przez składającą je stronę przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Naczelnny Sąd Lekarski, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania, o ile nie zachodzą przesłanki z art. 439 § 1 pkt 1 i 2, 5-10 Kodeksu postępowania karnego.

Art. 57r. 1. Odwołanie co do winy uważa się za zwrócone przeciwko całości orzeczenia.

2. Odwołanie co do kary uważa się za zwrócone przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze.

Art. 57s. Naczelny Sąd Lekarski utrzymuje w mocy, uchyla albo zmienia orzeczenie okręgowego sądu lekarskiego.

Art. 57t. Jeżeli sąd lekarski uzna, że przyczyną popełnienia przez lekarza przewinienia zawodowego było jego niedostateczne przygotowanie zawodowe lub stan zdrowia, występuje do właściwej okręgowej rady lekarskiej z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania przewidzianego w art. 11 lub art. 12 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

Art. 57u. 1. Orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej są prawomocne z chwilą ogłoszenia.

2. Orzeczenie Naczelnego Sądu Lekarskiego doręcza się stronom wraz z pisemnym uzasadnieniem w terminie 2 miesięcy od dnia jego ogłoszenia.

Art. 57w. 1. Od prawomocnego orzeczenia sądu lekarskiego, kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy, stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Prezesowi Naczelnej Rady Lekarskiej przysługuje odwołanie do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego sądu okręgowego w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia

orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Do rozpoznania odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego o apelacji.

2. Sąd lekarski przesyła odpis orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, najpóźniej w ciągu 14 dni od daty jego uprawomocnienia się właściwej okręgowej radzie lekarskiej do wykonania, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, wojewodzie, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Naczelnej Rady Lekarskiej do wiadomości.
3. Prawomocne orzeczenie sądu lekarskiego wydane w stosunku do członka Wojskowej Izby Lekarskiej przesyła się ponadto do wiadomości Ministrowi Obrony Narodowej.
4. Od orzeczeń sądu okręgowego kasacja nie przysługuje.

Art. 57z. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu lekarskiego wznawia się, jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia,
- 2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem sądowi, wskazujące na to, że:
  - a) obwiniony nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przewinienia zawodowego lub nie podlegał karze,
  - b) sąd umorzył postępowanie błędnie przyj-

mując że obwiniony nie popełnił zarzucanego mu czynu.

Art. 57za. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu lekarskiego można wznowić w wypadku uchylenia lub istotnej zmiany treści prawomocnego orzeczenia, z powodu którego zostało ono umorzone w trybie art. 57g ust. 2.

Art. 57zb. Czyn, o którym mowa w art. 57z pkt 1, musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 lub w art. 22 Kodeksu postępowania karnego.

Art. 57zc. 1. Wznowienie postępowania może nastąpić na wniosek strony lub z urzędu.

2. Wniosek o wznowienie postępowania na korzyść obwinionego, złożyć może w razie jego śmierci osoba, o której mowa w art. 50 ust. 3 ustawy.

3. Postępowanie wznawia się z urzędu tylko w razie ujawnienia jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 Kodeksu postępowania karnego.

4. Wznowienie nie może nastąpić z przyczyn wymienionych w ust. 3, jeżeli były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji.

5. Niedopuszczalne jest wznowienie postępowania z urzędu na niekorzyść obwinionego po upływie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 57zd. 1. W kwestii wznowienia postępowania zakończono-

nego prawomocnym orzeczeniem okręgowego sądu lekarskiego lub Naczelnego Sądu Lekarskiego orzeka w innym składzie sąd lekarski, który wydał orzeczenie kończące prawomocnie postępowanie.

2. W kwestii wznowienia postępowania sąd lekarski orzeka na posiedzeniu bez udziału stron, chyba że przewodniczący sądu lub sąd postanowi inaczej.

Art. 57ze. Wniosek o wznowienie postępowania powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata. Przepis art. 446 § 2 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

Art. 57zf. 1. Na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie postępowania lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie do Naczelnego Sądu Lekarskiego w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, z tym, że zażalenie na postanowienie Naczelnego Sądu Lekarskiego rozpoznaje ten sąd w innym składzie.

2. Orzekając o wznowieniu postępowania, Naczelny Sąd Lekarski uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę właściwemu sądowi lekarskiemu do ponownego rozpoznania. Od tego orzeczenia środek odwoławczy nie przysługuje.
3. Uchylając zaskarżone orzeczenie, Naczelny Sąd Lekarski może uniewinnić obwinionego, jeżeli nowe fakty lub dowody wskazują na to, że orzeczenie to jest oczywiście niesłuszne, albo też postępowanie umorzyć.

Art. 57zg. 1. Lekarzowi, który w wyniku wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej albo apelacji został uniewinniony, przysługuje odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, na skutek wykonania względem niego w całości albo w części kary, która została zmieniona albo uchylona w wyniku wznowienia postępowania albo apelacji.

2. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują w stosunku do okręgowej izby lekarskiej, której obwiniony był członkiem w momencie ukarania.
3. W sprawach roszczeń, o których mowa w ust. 1, orzeka sąd powszechny.
4. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, ulegają przedawnieniu z upływem roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w wyniku wznowienia postępowania.

Art. 57zh. Prawomocne orzeczenie wydane przez sąd lekarski w I instancji, sąd ten doręcza wraz z uzasadnieniem stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, przewodniczącemu właściwej okręgowej rady lekarskiej, Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Prezesowi Naczelnej Rady Lekarskiej.

Art. 57zi. 1. Prawomocne ukaranie karą wymienioną w art. 57h ust. 1 pkt 6 i 7 stanowi podstawę do rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę albo umowy cywilnoprawnej, na podstawie której lekarz wykonuje zawód.

2. Po otrzymaniu prawomocnego orzeczenia sądu

lekarskiego, o którym mowa w ust. 1 przewodniczący właściwej okręgowej rady lekarskiej zawiadamia ukaranego o skreśleniu z rejestru indywidualnych praktyk lekarskich lub indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich w wykonaniu orzeczenia sądu.

Art. 57zj. Na wniosek obwinionego lekarza prawomocne orzeczenie uniewinniające go w sprawie z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy podlega opublikowaniu w biuletynie okręgowej izby lekarskiej, której lekarz jest członkiem, na jej koszt.

Art. 57zk. 1. Naczelna Rada Lekarska prowadzi rejestr ukaranych lekarzy. Rejestr jest jawny dla osób, które wykażą interes prawny.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, obejmuje następujące dane:

- 1) numer kolejny,
- 2) data wpisu,
- 3) imiona i nazwisko lekarza,
- 4) data i miejsce urodzenia lekarza,
- 5) imię ojca,
- 6) imię matki,
- 7) numer prawa wykonywania zawodu,
- 8) numer rejestru w okręgowej izbie lekarskiej,
- 9) oznaczenie orzeczenia,
- 10) data orzeczenia,
- 11) nazwa orzekającego sądu,

- 12) rodzaj orzeczonej kary,
- 13) data uprawomocnienia orzeczenia,
- 14) data wykonania kary,
- 15) data zatarcia,
- 16) adnotacje o orzeczeniach wydanych w trybie art. 57b.

Art. 57zl. 1. Zatarcie ukarania następuje z urzędu:

- 1) po upływie roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 57h ust. 1 pkt 1,
  - 2) po upływie 3 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 57h ust. 1 pkt 2,
  - 3) po upływie 3 lat od daty wykonania orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 57h ust. 1 pkt 3-5,
  - 4) po upływie 5 lat od daty wykonania orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 57h ust. 1 pkt 6, jeżeli lekarz nie zostanie w tym czasie ponownie ukarany lub nie zostanie wszczęte przeciwko niemu postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej,
  - 5) z chwilą zatarcia skazania środkiem karnym wymierzonym w postępowaniu karnym, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
2. Kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu nie ulega zatarciu.
  3. Zatarcie ukarania następuje przez usunięcie

z rejestru ukaranych lekarzy wzmianki o ukaraniu.

Art. 57zm. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) regulamin wewnętrznego urzędowania sądów lekarskich oraz rzeczników odpowiedzialności zawodowej,
- 2) sposób i tryb prowadzenia rejestru ukaranych lekarzy,
- 3) sposób i tryb wykonania prawomocnych orzeczeń sądów lekarskich,

– kierując się potrzebą respektowania praw uczestników postępowania, specyfiką, złożonością i czasochłonnością postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, zabezpieczeniem tajemnicy lekarskiej oraz ochroną danych osobowych ukaranych lekarzy.

Art. 57zn. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego oraz przepisy rozdziałów I-III i art. 53 § 1 i 2 Kodeksu karnego.”;

15) uchyla się rozdział 7;

16) w art. 61a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy Naczelna Rada Lekarska lub okręgowa rada lekarska otrzyma informacje od odpowiednich władz lub organizacji państwa członkowskiego Unii

Europejskiej o zdarzeniu, które może mieć wpływ na wykonywanie przez daną osobę zawodu lekarza, podejmuje odpowiednie działania w celu sprawdzenia prawdziwości tych informacji oraz w zależności od ustaleń podejmie postępowanie, o którym mowa w art. 41-57zk. Właściwa rada informuje niezwłocznie odpowiednie władze lub organizacje państwa członkowskiego Unii Europejskiej, od których pochodzi informacja, o podjętych środkach.”.

Art. 2. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prawomocnym orzeczeniem w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

2. Czynności w sprawach, o których mowa w ust. 1, dokonane na podstawie przepisów dotychczasowych są skuteczne.

3. Przepisu art. 7 ust. 7 ustawy, o której mowa w art. 1, nie stosuje się do rzeczników odpowiedzialności, zastępców rzeczników odpowiedzialności zawodowej i członków sądów lekarskich wybranych na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

---

¹⁾ Przepisy niniejszej ustawy wdrażają postanowienia dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.Urz. UE L 255 z 30.09.2005, str. 22).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1990 r. Nr 20, poz. 120, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 152, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Nr 126, poz. 1383, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2004 r. Nr 92, poz. 885.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 117, poz. 790, Nr 191, poz. 1410 i Nr 220, poz. 1600.

UZASADNIENIE

Obowiązujące przepisy dotyczące odpowiedzialności zawodowej lekarzy powstały w latach 1989 i 1990 – ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 1989 r. Nr 30, poz. 158) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 26 września 1990 r. w sprawie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy (Dz. U. z 1990 r. Nr 69, poz. 406). W czasie ich obowiązywania zmianie uległy zasady procedury karnej, na której jest oparte postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej. Zmianie uległy również przepisy dotyczące odpowiedzialności zawodowej innych zawodów zaufania publicznego. Dotychczasowe uregulowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy są niedoskonałe, nie zapewniają stronom postępowania należytej ochrony ich praw. Najważniejsze cele, które zamierza się osiągnąć przez wprowadzenie zmian zawartych w niniejszym projekcie to:

1. Usunięcie niezgodności przepisów z roku 1989 i 1990 z obowiązującymi obecnie zasadami legislacji, np. w rozporządzeniu Ministra Zdrowia zawarte są przepisy kształtujące prawa uczestników postępowania, jest rzeczą oczywistą, że taka regulacja może być zawarta tylko w ustawie. W konsekwencji większość materii regulowanej rozporządzeniem należy przenieść do ustawy.
2. Rozszerzenie uprawnień osób pokrzywdzonych (uprawnienia wynikające z faktu uznania pokrzywdzonego za stronę postępowania). Obecnie obowiązujące przepisy ograniczają prawa pokrzywdzonego do złożenia skargi i występowania w pierwszej instancji w roli świadka, co jest niezgodne z dążeniem do rozszerzania uprawnień pokrzywdzonych w każdym rodzaju postępowania, które znalazło odbicie w Kodeksie postępowania karnego.
3. Wprowadzenie jawności postępowania przed sądami lekarskimi. Obecnie postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy jest jawne tylko dla członków samorządu lekarzy.
4. Rozszerzenie katalogu kar (obecnie brak kary pośredniej między karą nagany a zawieszenia lub odebrania prawa wykonywania zawodu, co utrudnia dostosowanie kary do wagi przewinienia zawodowego).

5. Wprowadzenie możliwości odwołania od orzeczeń sądów lekarskich do sądu okręgowego – wydziału karnego.

Zmiany w części ustawy dotyczącej organizacji samorządu lekarskiego i praw członków ograniczają czynne i bierne prawo wyborcze w wyniku orzeczenia kary w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej (art. 7). W efekcie jakiegokolwiek funkcje w samorządzie będą mogły pełnić tylko osoby niekarane, zaś w przypadku organów odpowiedzialności zawodowej – dodatkowo posiadające doświadczenie w wykonywaniu zawodu i niepełniące żadnych innych funkcji w organach samorządu. Art. 12 i 13 porządkują zasady wpisywania na listę członków okręgowej izby lekarskiej i do rejestru lekarzy oraz skreślenia z listy i rejestru, między innymi w związku z orzeczeniami sądów lekarskich.

W projekcie przewidziano, że minister właściwy do spraw zdrowia będzie mógł zaskarżyć do Naczelnego Sądu Administracyjnego sprzeczną z prawem uchwałę Krajowego Zjazdu Lekarzy, organu okręgowej izby lekarskiej lub Naczelnej Izby Lekarskiej pod zarzutem niezgodności z prawem. Zmiana sądu właściwego do rozpatrywania ww. spraw z Sądu Najwyższego na Naczelny Sąd Administracyjny wynika z faktu, że ustawa przyznaje ministrowi właściwemu ds. zdrowia uprawnienia jedynie do kwestionowania uchwał pod kątem ich legalności. Jednocześnie nowelizacja przyznaje ministrowi prawo do zaskarżania uchwał Krajowego Zjazdu Lekarzy, którego uchwały nie podlegały dotychczas takiej kontroli.

Art. 15 łączy w jednym przepisie obowiązki członków samorządu lekarskiego określone dotychczas w art. 15, 59 i 61. Obowiązek opłacania składki członkowskiej był do tej pory określony tylko pośrednio przez przepisy art. 59 i 61 mówiącego o źródłach finansowania samorządu oraz o ściąganiu należności za niezapłacone składki.

Zmiany w art. 18 mają na celu jednoznaczne objęcie ochroną przed zwolnieniem z pracy zastępców rzeczników odpowiedzialności zawodowej, co jest niezbędne ze względu na jednoosobowy charakter organu rzecznika odpowiedzialności zawodowej przewidziany w art. 20 i 31 ustawy. Jest oczywiste, że dla

zachowania niezawisłości zastępcy rzecznika prowadzący postępowanie wyjaśniające powinni mieć takie same uprawnienia i zabezpieczenie jak rzecznik.

Przyjęto zasadę, że okręgowi rzecznicy odpowiedzialności zawodowej i okręgowe sądy lekarskie są właściwymi organami do prowadzenia wszystkich postępowań w pierwszej instancji. Jedynym wyjątkiem jest postępowanie wyjaśniające przejęte przez Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w ramach nadzoru (art. 40).

Zmiany przepisów Rozdziału 6 ustawy o izbach lekarskich, wynikają przede wszystkim z potrzeby przeniesienia do ustawy regulacji zwartych w rozporządzeniu, co wymaga zmiany prawie wszystkich artykułów tego rozdziału i dodania wielu nowych. Utrzymano ogólną zasadę zgodności trybu postępowania prowadzonego przez organy odpowiedzialności zawodowej z procedurą karną. Umieszczenie w projekcie ustawy wielu artykułów odpowiadających treścią przepisom Kodeksu postępowania karnego, niezależnie od art. 57 mówiącego o odpowiednim stosowaniu Kpk, jest celowe ze względu na głównych odbiorców ustawy, którzy nie są prawnikami i takie ułatwienie, pozwoli pokonać trudności w zakresie interpretacji przepisów innych ustaw oraz interpretowaniem ich wzajemnych korelacji.

Art. 44 i 45 zawierają bardzo szeroką definicję pokrzywdzonego oraz stanowią, że jest on stroną w postępowaniu, ze wszystkimi wynikającymi z tego uprawnieniami. Uregulowanie to stanowi realizację jednego z najczęściej zgłaszanych postulatów dotyczących postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy.

W art. 53 zawarto zasadę nadzoru sądowego nad postanowieniami rzeczników odpowiedzialności zawodowej kończącymi postępowanie przez odmowę wszczęcia postępowania albo umorzenie postępowania. Jeżeli zostanie wniesione zażalenie na takie postanowienie, ostatecznie o zakończeniu postępowania w tym trybie powinien decydować sąd, analogicznie jak w procedurze karnej.

Postępowanie wyjaśniające w sprawach kierowanych do sądów lekarskich trwa obecnie średnio 9 miesięcy, postępowanie sądowe średnio 7 miesięcy w każdej instancji, ale zdarzają się przypadki przewlekłości postępowania. W nowelizacji

zawarto przepisy, które usprawnią przebieg postępowania, w szczególności ustanowiono nadzór Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej nad postępowaniem wyjaśniającym, prowadzonym przez okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej, wprowadzono możliwość przejęcia postępowania, przyznano stronom postępowania prawo do skargi na przewlekłość postępowania (art. 40).

Dotychczasowe przepisy mówią o zakończeniu postępowania wyjaśniającego w ciągu 3 miesięcy, ale jak wskazują przytoczone powyżej dane, jest to termin niemożliwy do zachowania, ponieważ organy odpowiedzialności zawodowej nie dysponują żadnymi środkami przymusu, a praca w nich jest pracą społeczną, którą coraz trudniej jest pogodzić z rosnącymi stale obowiązkami zawodowymi. Dlatego termin zakończenia postępowania wyjaśniającego określono na 6 miesięcy (art. 57a), co w połączeniu z wymienionymi przepisami służącymi poprawie sprawności postępowania powinno umożliwić rzeczywiste zachowanie terminu.

W art. 57d wprowadza się jawność postępowania przed sądem lekarskim i określa przesłanki wyłączenia jawności, które odpowiadają przesłankom występującym w procedurze karnej. Ten przepis realizuje wielokrotnie zgłaszany postulat jawności postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, co z kolei powinno poprawić zrozumiałość zasad postępowania wśród pokrzywdzonych i ograniczyć zarzuty kwestionujące obiektywność postępowania.

Katalog kar obejmuje 7 pozycji. Do orzekanych dotychczas kar upomnienia, nagany, zawieszenia i pozbawienia prawa wykonywania zawodu dołączono karę pieniężną oraz kary ograniczające zakres wykonywanych przez ukaranego lekarza czynności administracyjnych (zakaz pełnienia funkcji kierowniczych) lub czynności zawodowych (ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu). W ten sposób sądy lekarskie uzyskują znacznie lepszą możliwość dostosowania kary do stopnia zawinienia. Obowiązujący katalog kar zawiera bowiem tylko kary o względnie niewielkiej dotkliwości (upomnienie i nagana) i kary bardzo dotkliwe (zawieszenie i pozbawienie prawa wykonywania zawodu), które powinny być orzekane w przypadku ciężkiego naruszenia zasad etyki i zasad wykonywania zawodu. Dodatkową możliwością jest zarządzenie przez sąd pu-

blikacji orzeczenia w Gazecie Lekarskiej. Jest to środek karny mający za zadanie napiętnowanie wysoce nagannego postępowania w środowisku, o znacznym stopniu dolegliwości dla ukaranego lekarza. Jednocześnie środek ten ma służyć informowaniu środowiska o przewinieniach zawodowych i o zasadach orzekania, czyli spełniać rolę edukacyjną i prewencyjną.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi w procedurze karnej, w art. 57w podkreślono zakaz reformationis in peius. W obowiązującym od 2003 r. nowym brzmieniu ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052, z późn. zm.) wprowadzono w ustawie o izbach lekarskich środek odwoławczy, w postaci apelacji od orzeczeń Naczelnego Sądu Lekarskiego zawieszających prawo wykonywania zawodu lekarza lub pozbawiających tego prawa, do właściwego sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Rozwiązanie to od początku było uważane za niewłaściwe, przede wszystkim z powodu zmiany trybu postępowania z procedury karnej na procedurę cywilną. Dlatego, wzorem przepisów dotyczących odpowiedzialności zawodowej innych zawodów, wprowadza się instytucję odwołania do właściwego sądu okręgowego, która obejmuje wszystkie orzeczenia sądów lekarskich i przysługuje stronom oraz ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, Prezesowi Naczelnej Rady Lekarskiej i Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Projekt przewiduje uchylenie przepisów zawartych w art. 58 ustawy o izbach lekarskich określających zasady prowadzenia postępowania polubownego. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez samorząd lekarski przepisy te nie są bowiem wykorzystywane w praktyce, gdyż sądy lekarskie nie są przygotowane do prowadzenia postępowań polubownych. Art. 58 był natomiast błędnie wykorzystywany jako podstawa do prowadzenia postępowania pojednawczego.

Projekt nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt ustawy dotyczy samorządu lekarskiego, lekarzy i lekarzy dentystów, ministra właściwego do spraw zdrowia, Ministra Sprawiedliwości, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz podmiotów składających skargi w trybie odpowiedzialności zawodowej lekarzy.

2. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu oraz sektora publicznego

Obciążenie budżetu państwa nie powinno ulec znaczącym zmianom. W 2006 r. na realizację zadań z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy w budżecie państwa zarezerwowana była kwota 1 502 233 zł co stanowiło 62,33% całej dotacji przekazanej na rzecz samorządu lekarzy, tj. 2 410 000 zł (na 2007 r. w budżecie państwa wysokość dotacji dla samorządu lekarskiego określona została w tej samej wysokości). Wejście w życie projektu nie powinno wpłynąć na wysokość dotacji z budżetu państwa na rok 2008 dla samorządu lekarzy.

W związku z rozszerzeniem możliwości odwoływania się od orzeczeń sądów lekarskich do sądów powszechnych zwiększą się koszty funkcjonowania sądów okręgowych. Projektowany art. 57w spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa w części 15 „Sądy powszechne”. Wydatki związane z wejściem w życie ww. uregulowań obejmą w szczególności koszty zawiadomień o rozprawie oraz koszty zastępstwa procesowego przed sądem okręgowym przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu. W przypadku zastępstwa procesowego zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 1 w związku z § 12 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348, z późn. zm.) będzie to koszt co najmniej 60 zł. Z uwagi na niską roczną liczbę ostatecznych orzeczeń wydawanych przez Naczelny Sąd Lekarski, realizacja art. 57w nie wpłynie w sposób istotny na zwiększenie wydatków w budżecie państwa w części 15 „Sądy powszechne” i będzie mogła być

sfinansowana w ramach środków przewidzianych w budżecie państwa na rok 2008.

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie projektu ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Projekt nie będzie miał wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projekt nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionów.

6. Wpływ regulacji na ochronę zdrowia

Sprawniejsze funkcjonowanie systemu odpowiedzialności zawodowej lekarzy i lekarzy dentyków wpłynie na poprawę przestrzegania prawa pacjentów (lub ich bliskich), którzy mają poczucie krzywdy doznanej w związku z udzielaniem im świadczeń zdrowotnych, a także przyczyni się do wyjaśnienia sprawy i ewentualnego ukarania lekarza lub lekarza dentystry będącego sprawcą ich szkody. Wpłynie to korzystnie na społeczny wizerunek systemu opieki zdrowotnej.

7. Wpływ regulacji na warunki życia ludności

Poprawa społecznego odbioru systemu ochrony zdrowia wpłynie korzystnie także na ogólny poziom satysfakcji społecznej.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje zasad postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy i lekarzy dentyków (zwanego w większości krajów Unii postępowaniem dyscyplinarnym). Przez odpowiednie zastosowanie Kodeksu postępowania karnego ustawa jest zgodna z prawem europejskim w zakresie zasad procedury karnej.

9. Konsultacje społeczne

Projekt był konsultowany z organizacjami działającymi w ochronie zdrowia w szczególności z samorządami zawodów medycznych (samorząd lekarzy, samorząd pielęgniarek i położnych), związkami zawodowymi (Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy, NSZZ Solidarność, OPZZ, Forum Związków Zawodowych) oraz organizacjami zrzeszającymi pacjentów (Stowarzyszenie Pacjentów Primum Non Nocere). Projekt był również konsultowany z Prezesem Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Prezesem Sądu Najwyższego.

Ponadto projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stosowania prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414). W tym trybie nie zostało zgłoszone zainteresowanie pracami nad projektem.

Uwzględniona została uwaga zgłoszona przez Naczelną Radę Lekarską oraz okręgowe rady lekarskie postulująca odstąpienie od dostosowania obszaru działania okręgowych izb lekarskich do podziału administracyjnego kraju na województwa.

Nie uwzględniono uwag wskazujących na konieczność określenia w ustawie zasad wynagradzania członków organów samorządu lekarskiego prowadzących postępowania z zakresu odpowiedzialności zawodowej.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/1498/2007/DP/kma

Warszawa, 25.06. 2007 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o izbach lekarskich, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-97-07), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej

PODSEKRETARZ STANU
Tadeusz Kozek

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Zbigniew Religa
Minister Zdrowia